

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี
A SCHOOL-BASED CURRICULUM EVALUATION IN OCCUPATIONS
SUBJECT GROUP FOR PRIMARY EDUCATION ANUBAN SARABURI SCHOOL

นุชจรินทร์ ไชยไธสง

Nuchjarin Chaithaisong

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Curriculum and Instruction Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: 6433200074@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี โดยใช้รูปแบบซีพีพี (CIPP Model) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 13 คน ครูผู้สอน จำนวน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบสอบถามข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับฝ่ายวิชาการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา,กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ,ระดับประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลสระบุรี

ABSTRACT

The objective of this research was to evaluate a school-based curriculum in Occupations Subject Group for primary education, Anuban Saraburi School by using CIPP model regarding the aspects of context evaluation, input evaluation, process evaluation, and product evaluation.

Research methodology was a descriptive research. The population, totaling 25, included of 13 administrators, 4 teachers, 7 school committees and an academic personnel. The instruments used for data collection were assessment form for administrators, teachers and school committees, and questionnaires for academic department. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and Standard Deviation.

The result of a school-based curriculum evaluation in Occupations Subject Group for primary education, Anuban Saraburi School in context evaluation, input evaluation, process evaluation, and

product evaluation, the overall, were at highest level in all aspects and achievement in Occupations Subject Group, were at very good level.

Keywords : School-Based Curriculum Evaluation, Occupations Subject Group, Primary Education, Anuban Saraburi School

บทนำ

เมื่อมีการจัดทำหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ เมื่อถึงระยะเวลาหนึ่งแล้วจะต้องมีการประเมินหลักสูตร ซึ่งการประเมินหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร เพราะเป็นการพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรโดยอาศัยการรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลจากการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่ประเมิน เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้น มีคุณค่าคุณภาพดีหรือไม่ เพียงใด หรือได้รับผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือไม่ หรือมีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2523 : 192) ซึ่งเมื่อมีการประเมินตรวจสอบหลักสูตรแล้วจะสามารถตอบคำถามได้ว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้นจะบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าว เพื่อตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาว่าเป็นอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคหรือสิ่งที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนอนุบาลสระบุรี ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

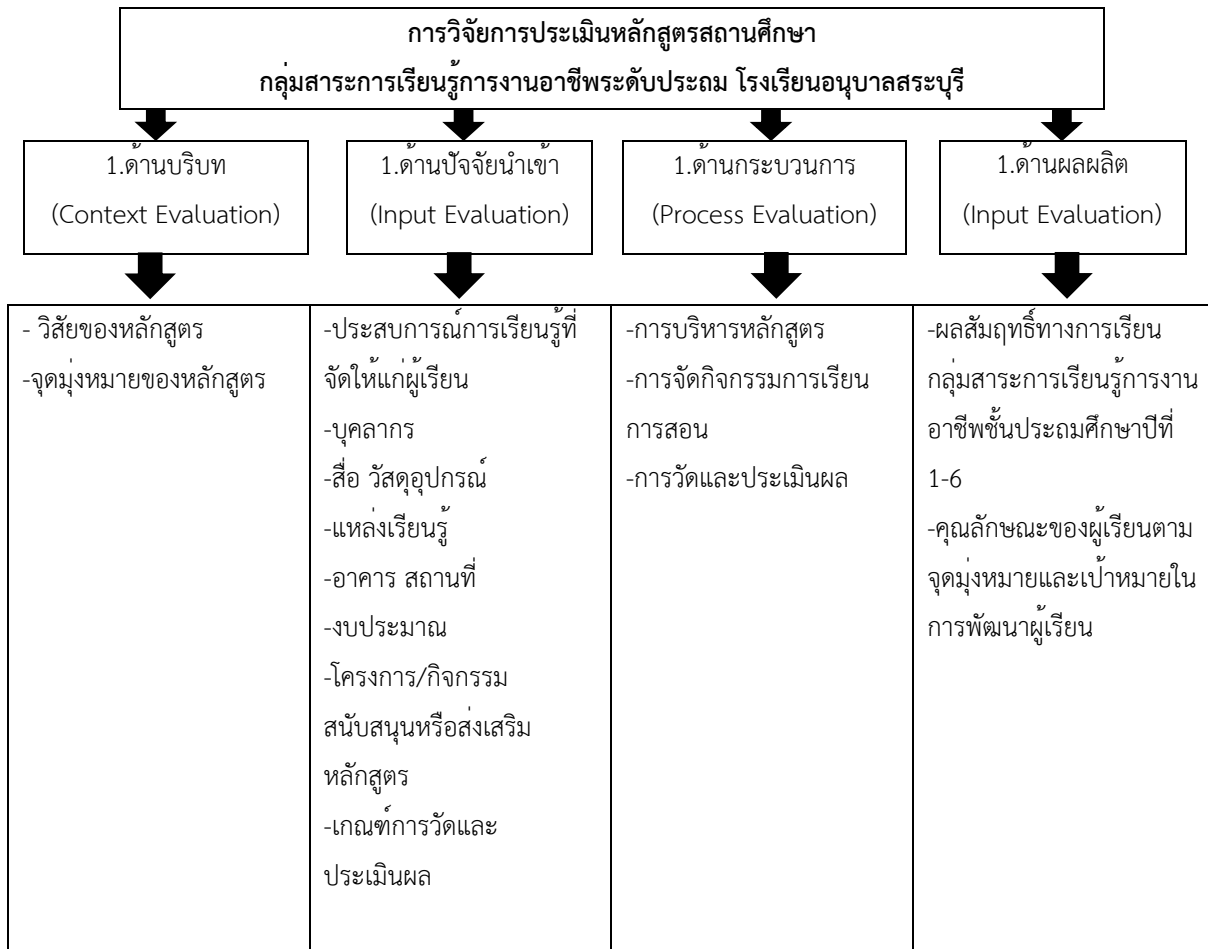
จากความสำคัญในการประเมินหลักสูตร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ผู้สอน ผู้ที่มีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ให้มีความเหมาะสม เกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง และ สังคมนำไปสู่การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำวิจัยครั้งนี้ขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี โดยใช้รูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท (Context Evaluation) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) 3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และ 4) ด้านผลผลิต (Process Evaluation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลสระบุรี โดยใช้รูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) รายละเอียด แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

ประชากร

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 25 คน ประกอบด้วย

1. **ผู้บริหาร** จำนวน 13 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 4 ฝ่าย จำนวน 4 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ชั้นละ 1 คน จำนวน 6 คน และ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 1 คน
2. **ครูผู้สอน** จำนวน 4 คน ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ทั้งหมด 4 คน
3. **คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** จำนวน 7 คน ได้แก่ ประธานกรรมการ จำนวน 1 คน และกรรมการ จำนวน 6 คน (ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการและเลขานุการ คือ ผู้อำนวยการ ได้นำผลการสอบถามไปวิเคราะห์)
4. **ครูวิชาการ** จำนวน 1 คน ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายวิชาการโรงเรียนอนุบาลสระบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินและแบบสอบถาม

1. **ชุดที่ 1** แบบประเมินของผู้บริหาร ครูผู้สอน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลสระบุรี โดยมีองค์ประกอบแบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ กลุ่มผู้ตอบแบบประเมิน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี แยกเป็น ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิต มีลักษณะการตอบแบบสอบถามโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด หรือเห็นด้วยมากที่สุด หรือมีการปฏิบัติมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากหรือเห็นด้วยมาก หรือมีการปฏิบัติมาก

3 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง หรือเห็นด้วยปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย หรือเห็นด้วยน้อย หรือมีการปฏิบัติน้อย

1 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด หรือเห็นด้วยน้อยที่สุด หรือมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับฝ่ายวิชาการ เป็นแบบสอบถามข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลสระบุรี ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โดยใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียน 8 ระดับ ได้แก่ 4, 3.5, 3, 2.5, 2.0, 1.5, 1, และ 0 (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553 : 22)

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษา เพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหา

3. สร้างแบบประเมินและแบบสอบถามให้ครอบคลุมองค์ประกอบของการประเมินทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิต

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบประเมินและแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์ เพื่อวิพากษ์และปรับแก้ไขข้อคำถามให้มีความครอบคลุม เที่ยงตรง และเหมาะสมของเนื้อหาที่ระดับของแหล่งข้อมูล

2. นำแบบประเมินและแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนการงานอาชีพ ด้านหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาถึงความเห็น และให้คะแนนข้อคำถามแต่ละข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน

เหมาะสมมาก ให้คะแนน 4 คะแนน

เหมาะสมน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน

เหมาะสมปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน

เหมาะสมน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 82-83)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. พิจารณาเกณฑ์ความเหมาะสมโดยมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และผลจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยพบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54)

4. ปรับแบบประเมินและแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้จริงต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตและภาพรวม

ตารางที่ 1 สรุปผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตและภาพรวม

รายการประเมิน	ระดับผลการประเมิน														
	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			คณะกรรมการสถานศึกษา			ฝ่ายวิชาการ			ภาพรวม		
	μ	σ	ความเหมาะสม	μ	σ	ความเหมาะสม	μ	σ	ความเหมาะสม	μ	σ	ความเหมาะสม	μ	σ	ความเหมาะสม
ด้านบริบท	4.71	0.47	มากที่สุด	4.57	0.46	มากที่สุด	4.69	0.42	มากที่สุด	-	-	-	4.65	0.45	มากที่สุด
ด้านปัจจัยนำเข้า	4.64	0.47	มากที่สุด	4.54	0.45	มากที่สุด	4.63	0.52	มากที่สุด	-	-	-	4.60	0.48	มากที่สุด
ด้านกระบวนการ	4.66	0.46	มากที่สุด	4.43	0.41	มากที่สุด	4.72	0.50	มากที่สุด	-	-	-	4.60	0.45	มากที่สุด
ด้านผลผลิต	4.58	0.47	มากที่สุด	4.58	0.48	มากที่สุด	4.81	0.37	มากที่สุด	-	-	-	4.65	0.44	มากที่สุด
1.คุณลักษณะของผู้เรียน															
2.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.93	0.27	ดีมาก	-	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ ด้านบริบท ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.45$) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.48$) ด้านกระบวนการ ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.45$) ด้านผลผลิต ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.44$)

ผู้บริหารประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.46$) โดยแยกเป็นด้าน ดังนี้ ด้านบริบท ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.47$) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.47$) ด้านกระบวนการ ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.46$) ด้านผลผลิต ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.47$)

ครูผู้สอนประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.45$) โดยแยกเป็นด้าน ดังนี้ ด้านบริบท ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.46$) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.45$) ด้านกระบวนการ ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.41$) ด้านผลผลิต ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.48$)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.45$) โดยแยกเป็นด้าน

ดังนี้ ด้านบริบท ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.42$) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.52$) ด้านกระบวนการ ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.50$) ด้านผลผลิต ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.37$)

ฝ่ายวิชาการสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนอนุบาลสระบุรี โดยรวมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 3.93$, $\sigma = 0.27$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดอาจเนื่องมาจาก วิสัยทัศน์ของหลักสูตรกำหนดจากข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน รวมทั้งมาจากการความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ มีความสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน สอดคล้องกับธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ทั้งยังสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของ สถานศึกษา แสดงเป้าหมายที่ คาดว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมองภาพได้ชัดเจน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ประสพการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้แก่ผู้เรียน เริ่มตั้งแต่โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้มีการออกแบบให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รายวิชามีความหลากหลาย เช่น รายวิชาพื้นฐานครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ที่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและศักยภาพของสถานศึกษา มีการกำหนด สัดส่วนเวลาเรียนไว้อย่างเหมาะสม และสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ เนื้อหา กระบวนการที่ควรปลูกฝังให้แก่ผู้เรียน รวมถึงจุดมิถุนภาพ พัฒนาการของผู้เรียน ทั้งยังมีความต่อเนื่องและไม่ซ้ำซ้อนกันแต่ละ ชั้น นำมาสู่การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยนำสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้มาจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หน่วยย่อยๆ เพื่อสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละหน่วยมีความสัมพันธ์และต่อเนื่อง มีการบูรณาการทั้งภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เน้นการบูรณาการให้เข้ากับชีวิตจริงของผู้เรียน แล้วนำข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประชุมวางแผนการใช้หลักสูตร อย่างเป็นระบบ กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานตารางการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ จัดทำและตรวจสอบความ ถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งยังมีการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษา กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป สอดคล้องกับสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553: 36-37) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องมีการเตรียมเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร ติดตาม ดูแลคุณภาพการจัดทำ หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบต่อเนื่องและครบวงจร แล้วนำผลจากการติดตาม กำกับดูแลคุณภาพนั้นมา พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน ครูมีการศึกษาโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และวางแผนการจัดการเรียนรู้ สรรหาและเลือก กิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวชีวิต เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึง

ความสามารถความถนัด และความสนใจของผู้เรียน เน้นการใช้ความรู้ทางวิชาการงานอาชีพควบคู่กับการพัฒนาและฝึกฝนทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตจริง ผ่านการลงมือปฏิบัติ สืบเสาะ หาความรู้ สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาการงานอาชีพ พร้อมทั้งสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมด้วย เพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ในหลาย ๆ มิติ และนำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ และมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนแล้วนำผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด เนื่องจากจากสถานศึกษามีการวางแผน กำหนด ออกแบบ สร้าง และใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน เป็นไปตามวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ มีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งทางการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีความพร้อมในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต มีความรู้ ความสามารถในการคิด แก้ปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย ตระหนักถึงประโยชน์ของการใช้ความรู้และกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนในการดำรงชีวิตประจำวัน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข อาจเนื่องจากสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอน โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนได้ดี

5. จากผลการสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาการงานอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563: 134) รายงานการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 พบว่า ผลกระทบทางลบของสถานการณ์โควิด-19 ต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารและครูเห็นตรงกันว่าช่วงสถานการณ์โควิด คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาลดลงเมื่อเทียบกับสถานการณ์ปกติ ซึ่งเป็นผลจากความไม่พร้อมในหลาย ๆ ด้าน เพราะฉะนั้นควรมีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ แก้ปัญหา และออกแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี พบว่า ความเหมาะสมของหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระบุรี ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1. **ด้านบริบท** การดำเนินงานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 บางครั้งเป็นการมอบนโยบายเร่งด่วนจากส่วนกลาง อาจทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่สามารถเตรียมความพร้อมได้ทัน เพื่อให้เกิดการบรรลุผลตามนโยบายมากขึ้น ควรมีการมอบนโยบายและชี้แจงแนวการปฏิบัติ ในแต่ละครั้ง ควรมีการสำรวจข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้นโยบายเบื้องต้น ควรนำข้อมูลดังกล่าวประกอบการตัดสินใจก่อนนำนโยบายไปปฏิบัติหรือปฏิบัติจริง

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ความไม่พร้อมของนักเรียนบางคนภายใต้การจัดการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เช่น เรื่องอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต การปรับตัวเรื่องเวลาเรียน สถานที่เรียน วิธีการเรียน หรือเมื่อเรียนไปนาน ๆ เกิดความเมื่อยล้าและเบื่อหน่ายกับการเรียน ควรมีการสำรวจปัญหาหรือความต้องการของผู้เรียน ควรหาช่องทางหรือวิธีการสนับสนุนและแก้ปัญหา เนื่องจากเนื้อหาของโรงเรียนมีจำนวนจำกัดและไม่สามารถขยายได้ การจัดแหล่งเรียนรู้หรือสร้างอาคารสถานที่เพิ่มเติม ทำให้ไม่สามารถจัดแหล่งเรียนรู้ได้มากเท่าที่ควร ควรแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมารับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทำหน้าที่วิเคราะห์ วางแผน และร่วมกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายใต้ข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ ควรจัดแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่เดียวกัน แต่คนละช่วงเวลาตามความเหมาะสม ส่วนด้านอาคารสถานที่ควรมีการวางแผนแบ่งช่วงเวลาการใช้ห้องปฏิบัติการหรือบูรณาการเรียนการสอนร่วมกัน

3. ด้านกระบวนการ จากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองมองเห็นความสำคัญขององค์ความรู้ภายในชุมชน ดังนั้น ควรจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติม ควรใช้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ควรจัดวิทยากรในชุมชนที่มีทักษะการทำขนม การทำอาหาร และเพาะพันธุ์พืช มาให้ความรู้แก่นักเรียนตามความถนัดและสนใจ ควรส่งเสริมนักเรียนตามความสามารถของบุคคล ไม่จำเพาะว่าต้องเป็นเฉพาะวิชาหลักเท่านั้น

4. ด้านผลผลิต ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ควรร่วมมือกับผู้ปกครอง ช่วยกันส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง เช่น การทำความสะอาดบ้าน การทำอาหาร การปลูกต้นไม้ เป็นต้น ควรมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมควบคู่การเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

2. ควรพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการงานอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในท้องถิ่น

3. ควรประเมินหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยวิธีประเมินแบบผสมผสานเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำเชื่อถือและรายงานผลการประเมินให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทราบ เพื่อให้แนวทางพัฒนาหลักสูตรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

จิตรา เผือกสวัสดิ์. (2561). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ชั้น*

ประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดนอก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ชญาภาณท์ ชันธแก้ว. (2560). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ชั้น*

ประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดนอก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

ฐิติมา นิตติกรวรากุล. (2553). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดบ้านโป่ง “สามัคคี คุณูปถัมภ์” จังหวัดราชบุรี ช่วงชั้นที่ 3-4 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร.

Görkem Erdoğan. (2021). *Evaluating an English Preparatory Program using CIPP Model and Exploring the Motivational Beliefs for Learning*. Journal of Education and Educational Development. 8(1): 53-76

Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and practice*. New York: Harcourt Brace and world.

Tyler. R.W. (1971). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicaco: The University of Chicaco Press.